

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

Základní škola Šumperk, Sluneční 38

Sluneční 38, 787 01 Šumperk

Identifikátor: 600 148 530

Zřizovatel: Město Šumperk, náměstí Míru 1, 787 01 Šumperk

Školský úřad Šumperk, Lautnerova 1 787 01 Šumperk

Termín konání orientační inspekce: 24. - 26. listopadu 1999

Čj.	132 737/99-11014
Signatura	om5ct103

ZÁKLADNÍ INFORMACE O ŠKOLE

Základní škola byla zařazena do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení rozhodnutím Školského úřadu Šumperk dne 19. března 1996. Ke dni inspekce měla škola ve dvou budovách 32 třídy s 809 žáky. Více tříd a žáků je na prvním stupni - 18 tříd a 438 žáků, na druhém stupni 14 tříd a 371 žák. Specializací školy jsou 4 sportovní třídy, vždy po jedné v každém ročníku na druhém stupni. Součástí školy je školní družina se 4 odděleními, školní klub a školní jídelna.

V tomto školním roce se ve škole vyučuje podle těchto vzdělávacích programů:

- Základní škola čj. 16 847/96-2 v 1., 2., 3., 6., 7. a 8. ročníku
- Obecná škola čj. 12 030/97-20 ve 4. a 5. ročníku
- podle upravených učebních dokumentů čj. 18 730/91-20 v 9. ročníku

Jako povinný cizí jazyk se vyučuje anglický jazyk a německý jazyk, zájemci z 8. a 9. ročníku navštěvují kroužek ruského jazyka.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání

Česká školní inspekce se zaměřila na hodnocení kvality vzdělávání v předmětech český jazyk a matematika na prvním stupni a český jazyk a fyzika na druhém stupni.

První stupeň - poznatky vztahující se k výuce českého jazyka a matematiky

Většina vyučovacích hodin je vyučována učiteli s patřičnou pedagogickou a odbornou způsobilostí. Ve dvou pátých třídách učí český jazyk a matematiku učitelky bez odborné způsobilosti pro výuku na 1. stupni.

Prostorové podmínky jsou vyhovující. V kmenových učebnách je starší udržovaný nábytek, pracovní místa žáků odpovídají antropometrickým požadavkům. Škola má vybavenou učebnu informatiky, kterou doposud žáci 1. stupně nevyužívají. Fond učebnic je průběžně doplňován, učitelé mají pro výuku potřebné množství učebních pomůcek. Školní knihovna obsahuje dostatek titulů dětské a odborné literatury, knihy pro doporučenou četbu a encyklopedie jsou umístěny v učebnách a jsou žákům volně k dispozici.

Zařazení předmětů do rozvrhu hodin respektuje psychohygienická i didaktická kritéria. Psychohygienické zásady výuky však nebyly ve všech hodinách dodrženy. Při hospitacích bylo zjištěno, že někteří učitelé tolerují nesprávné sezení žáků při psaní, vadné držení pera, špatné natočení žakovských sešitů a používání nevhodných psacích potřeb. Zařazení relaxačních prvků bylo zaznamenáno pouze ojediněle, především v hodinách matematiky. Zvolené pracovní tempo bylo přiměřené věku žáků, domácími úkoly nebyli žáci přetěžováni. Ve škole jsou žáci s diagnostikovanou specifickou vývojovou poruchou učení. Jejich individuální potřeby a schopnosti byly ve výuce zohledňovány, vypracované individuální vzdělávací plány pro tyto žáky mají dobrou odbornou a formální úroveň.

Nepříznivé pracovní podmínky mají třídy umístěné ve vedlejší budově v blízkost hlavní komunikace. Některé učebny (hlavně třídy nižších ročníků) jsou esteticky velmi pěkně upraveny.

Personální a materiální podmínky pro výuku českého jazyka a matematiky na 1. stupni jsou celkově velmi dobré, v dodržování psychohygienických zásad výuky byla zjištěna

rovnováha pozitiv a negativ .

Český jazyk

Týdenní hodinová dotace českého jazyka odpovídá schváleným učebním plánům, členění učiva do jednotlivých ročníků je v relaci s učebními osnovami deklarovaných vzdělávacích programů. Učivo 1. ročníku je rozvrženo odpovědně, předložené časové a tematické plány učiva korespondují s učebními osnovami. Obsahová náplň jazykového vyučování

2. a 3. ročníku odpovídá učebním osnovám, nerespektuje však všechny úpravy a doplňky platné od 1. září 1998 pro vzdělávací program Základní škola. Obsah tematických a časových plánů učiva 4. a 5. ročníku je v souladu se vzdělávacím programem Obecná škola - druhá možnost. Do třídních knih 3. – 5. ročníku však nebylo ke dni inspekce zapisováno učivo psaní.

Struktura vyučovacích hodin sledovala výukové cíle. Učivo bylo interpretováno věcně správně, použité metody a formy práce měly různou úroveň. Cílem hospitovaných hodin bylo upevňování znalostí jednotlivých součástí mluvnického učiva, rozvoj čtenářských a komunikativních dovedností. Výuka byla vhodně motivována, např.: aktualizací učiva, uplatněním mezipředmětových vztahů s důrazem na vlastivědné a dějepisné znalosti, využitím zobcových fléten při procvičování délky slabik. Učitelé dbali na důsledné zdůvodňování pravopisných jevů. Zařazeny byly i prvky projektového vyučování, dramatické hry a improvizace zaměřená na osobnostní rozvoj. V hodinách literární výchovy bylo pochopení přečteného textu ověřováno prostřednictvím řízeného rozhovoru.

Negativně je hodnocena neefektivní práce u tabule, nedodržení metodiky výuky čtení (špatný přízvuk, vázání, členění textu a dýchání) a samoúčelné zadání nevhodné samostatné práce v závěru hodiny čtení, nespisovné vyjadřování žáků i některých učitelů, používání znaménka mínus v klasifikaci.

Kontrola žakovských sešitů prokázala velmi nízkou úroveň grafické úpravy žakovského písma i některých učitelů předepsaných vzorů. Hodnocení žakovské práce je prováděno ústní i písemnou formou. Učitelé často chválili a veřejně oceňovali snahu žáků. Zkoušení mělo návaznost na probírané učivo, četnost známek je přiměřená.

Přirozená, často neformální komunikace byla založena na vzájemné důvěře. Žáci respektovali dohodnutá pravidla, prostor k diskusi byl vytvořen především v hodině literární výchovy.

Výuka českého jazyka ve sledovaných hodinách měla rozdílnou úroveň. Celkově, s přihlédnutím k úvodním společným zjištěním, měla úroveň velmi dobrou.

Matematika

Výuka matematiky na 1. stupni probíhá podle učebních dokumentů přijatých vzdělávacích programů. Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu. Užíváním učebnic téhož nakladatelství je zajištěna kontinuita výuky, nedochází k obsahové duplicitě. Učitelé jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení (dyskalkulie nebyla u žádného žáka diagnostikována).

Stanovené vyučovací cíle byly splněny. Výklad nové látky byl metodicky správný, opíral se o předchozí učivo a znalosti žáků z praxe, převažovalo procvičování. Žáci nižších tříd byli při řešení úkolů aktivnější, příklady mohli řešit alternativními způsoby. Výhody a nevýhody různých řešení byly společně vyhodnocovány. Při samostatném řešení úkolů byla slabším žákům poskytována pomoc od učitelů. Metoda práce s chybou nebyla dobře zvládnuta, žáci nebyli jasně přesvědčeni o správnosti výpočtu.

Žáci byli vhodně motivováni především uváděním příkladů z praxe, soutěžemi a užitím mezipředmětových vztahů. Motivační účinek mělo rovněž hodnocení jejich výkonů.

Grafická úroveň záznamů v sešitech je dobrá, jsou opravovány učitelé a následně i žáci. Všichni učitelé respektovali osobnost jednotlivých žáků, kteří jim projevovali důvěru. Nežádoucí chování se při vyučování nevyskytlo. Pozitivní vztah k výuce projevovali zejména žáci nižších ročníků.

Kvalita výuky sledovaných hodin matematiky na prvním stupni byla celkově velmi dobrá.

Druhý stupeň - poznatky vztahující se k výuce českého jazyka a fyziky

Výuka v předmětech český jazyk a fyzika je v souladu s učebními plány vzdělávacích programů. Učivo jednotlivých ročníků je naplánováno podle příslušných osnov tak, aby byla zachována návaznost a aby nedocházelo k duplicitě témat. Kvalitu výuky českého jazyka ve všech třídách 6. - 9. ročníku příznivě ovlivňuje dělení jedné hodiny z celkové týdenní dotace a také vhodné doplnění výuky nepovinným předmětem cvičení z českého jazyka pro žáky 9. ročníku.

Vynikající jsou personální podmínky pro výuku českého jazyka. V tomto školním roce vyučují český jazyk učitelé s úplnou pedagogickou a odbornou způsobilostí. Z hodinové dotace pro fyziku jsou jen dvě hodiny z celkového počtu vyučovány učitelem s odbornou způsobilostí pro jiné předměty. Úroveň výuky fyziky však negativně neovlivnila tato skutečnost, ale odborné a metodické chyby kvalifikované učitelky.

Materiální zabezpečení výuky českého jazyka je velmi dobré, pro výuku fyziky má průměrnou úroveň. Většina hodin probíhá v odborných pracovnách českého jazyka a fyziky. Učebny pro výuku českého jazyka svým vybavením vytvářejí žákům podnětné a estetické prostředí. Při výuce byly v obou předmětech využívány dostupné standardní pomůcky a pomůcky připravené kopírováním materiálů. Všichni žáci mají platné učebnice, v českém jazyce dostatek jazykových příruček a dalších učebních textů. Některým žákům 9. ročníku scházejí čítanky. Nábytek v učebnách je starší, opotřebovaný.

Psychohygienické podmínky vytvořené pro výuku fyziky jsou celkově ještě vyhovující. Z pohledu didaktických zásad jsou nevhodně zařazeny hodiny fyziky ve třídě VIII. A (obě jako šesté), a ve třídách IX. A, IX. B (v obou jako páté a šesté). V jednom případě bylo zaznamenáno nesprávné sezení žáků praváka s levákem. Část vyučovacích hodin českého jazyka jedné třídy 7. ročníku probíhá v kapacitně nevyhovující učebně. Relaxační uvolnění učitelé v průběhu hodin nezařadili. Dobrovolné domácí úkoly zadávané žákům ve fyzice byly přiměřené, souvisely s tématem.

Plánování a příprava výuky mají velmi dobrou úroveň v obou předmětech. Další hodnocení je již rozdílné: personální zabezpečení pro výuku českého jazyka je vynikající, materiální a psychohygienické podmínky velmi dobré. Personální a materiální zajištění výuky fyziky je dobré, psychohygienické podmínky ještě vyhovující.

Český jazyk

Ve třídách 6. - 9. ročníku bylo provedeno v průběhu inspekce osm hospitací ve vyučovacích hodinách jazykového vyučování, slohu a literatury.

Vzdělávací cíle byly žákům oznámeny v úvodu hodin formou seznámení s programem, případně předem připraveným zápisem učiva na tabuli. Rozsah a obsah učiva přizpůsobovali někteří učitelé schopnostem žáků, především v dělených vyučovacích hodinách nebo ve třídách, v nichž byl větší počet žáků se specifickými vývojovými poruchami učení. Při výuce literatury a slohu zařazovali učitelé vstupní i průběžnou motivaci, méně již motivovali žáky v jazykovém vyučování. Organizace práce v hodinách měla velmi dobrou úroveň. Pokyny a

otázky byly žákům kladeny klidně, srozumitelně a převážně i s velmi dobrou jazykovou úrovní. Pozornost byla věnována všem žákům, učitelé průběžně sledovali jejich práci a objektivně hodnotili výkony. Žáci tak byli povzbuzováni k větší aktivitě. Prospěchově slabším žákům byly zadávány úkoly s odpovídající náročností, aby i tito žáci měli příležitost být úspěšní. K velkým přednostem zejména hodin literatury a slohu patřily činnosti, v nichž žáci museli uplatnit svou tvořivost a rozvíjet komunikativní dovednosti. Pozitivně je hodnocena efektivní práce s různými učebními pomůckami. V nižších ročnících byl získán zájem žáků o probírané učivo zařazením vhodných zábavných a soutěžních prvků do jednotlivých činností. Práce ve dvojicích a skupinové vyučování zpestřily výuku slohu. K dosažení větší efektivity chyběla skupinovému vyučování rozdílná náročnost zadaných úkolů. V těchto vyučovacích hodinách byly použity i další efektivní metody, např. práce s chybou a zadávání problémových úkolů. Při probírání učiva využili učitelé znalosti žáků z regionu, mezipředmětové vztahy (poznatky z dějepisu a zeměpisu) i zkušenosti a prožitky z četby, hudby a filmových představení. Žáci byli ve vyučování dostatečně vytíženi, časový prostor pro výuku byl dobře rozvržen a využit. Většina hodin obsahovala závěrečná zhodnocení práce, zadávaným domácím úkolům předcházelo vysvětlení. Žáci nebyli přetěžováni při výuce uloženou domácí přípravou ani úkoly. Písemné záznamy v sešitech jsou stručné a věcné, učitelé však nedbají dostatečně důsledně na správnost a úpravu zápisů.

Učitelé i žáci jednali ve vyučování klidně, uvolněně, velmi dobře spolupracovali. Výuka nebyla narušována nežádoucími žakovskými projevy v chování.

Kvalita výuky českého jazyka ve sledovaných hodinách tříd druhého stupně je hodnocena jako velmi dobrá.

Fyzika

Hospitace proběhly v osmi třídách 6. - 9. ročníku.

Hospitované hodiny měly standardní průběh, převažovala frontální výuka. Ve většině hodin byl provázen výklad učiva zadáváním vhodných problémových otázek. Účelně byl využit vyučovací čas i dostupné pomůcky, mezipředmětové vztahy nebo příklady z praxe. Obsah i rozsah učiva byly optimální vzhledem k věku žáků a složení tříd. Zadávané samostatné práce nebyly diferencovány podle schopností žáků, zohledňování žáků se specifickými vývojovými poruchami učení rovněž nebylo zaznamenáno. Nevhodné bylo diktování zápisů do sešitů ve třídách 6. ročníku. Rozsah zápisů v sešitech žáků všech ročníků je přiměřený, grafická úroveň je nižší, sešity kontrolují učitelé jen sporadicky.

Motivováni byli žáci v průběhu vyučování jen v některých hodinách. Hodnocení zkoušených žáků bylo převážně veřejné.

U jedné vyučující byly zaznamenány při výuce chyby odborného charakteru, užívání nevhodné terminologie učitelkou i žáky, benevolence k chybně vedeným zápisům při výpočtech fyzikálních příkladů. Žáci byli klasifikováni mírně, některým nebylo hodnocení zdůvodněno. Učitelka má za uplynulé klasifikační období dostatek známek, ale nezapisuje je do žakovských knížek. Rodiče pak mají neúplné informace o prospěchu svých dětí.

Ve všech hodinách byla dobrá atmosféra, žáci respektovali daná pravidla.

Celková úroveň výuky fyziky ve sledovaných hodinách byla dobrá.

Na základě posouzení úrovně podmínek pro výuku předmětů český jazyk, matematika

a fyzika a po provedení hospitací v těchto předmětech hodnotí Česká školní inspekce kvalitu vzdělávání jako dobrou.

Jiná zjištění

Při kontrole žákovských knížek bylo zjištěno, že žáci píšou často krátké kontrolní práce i z předmětů s výchovným zaměřením, např. z rodinné výchovy a hudební výchovy.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Cíle výchovně-vzdělávací činnosti školy jsou obsaženy v dokumentu Koncepce Základní školy Šumperk, Sluneční 38. Ředitelka ji zpracovala na dobu od školního roku 1998/1999 bez vymezení platnosti.

Prioritou je výchovně-vzdělávací činnost. V dalších letech bude probíhat výuka podle jednotného vzdělávacího programu Základní škola se zachováním sportovní profilace vybraných tříd. Pohybově nadaným žákům a žákům se specifickými vývojovými poruchami učení chce škola věnovat zvýšenou pozornost. Významným výchovným cílem školy je zabránit nežádoucím jevům (drogy, kriminalita) pestrou nabídkou mimoškolní činnosti.

Další oblasti koncepčních záměrů, které souvisejí s výchovně-vzdělávací činností: stabilita pedagogického sboru, spolupráce s rodiči a veřejností, materiální zabezpečení výuky.

S koncepčními záměry ředitelky se učitelé ztotožňují, což se projevuje zejména tím, že se žákům věnují mimo výuku v pěti desítkách kroužků. S bohatou nabídkou jsou spokojeni žáci i rodiče, kteří oceňují práci školy v této oblasti.

Koncepční záměry jsou rozpracovány v rámcovém ročním plánu, jehož součástí je plán výchovného poradce a plán kontrolní činnosti. U jednotlivých úkolů je uvedena odpovědnost pracovníků. Podrobněji jsou zpracovány plány měsíční. Určení odpovědnosti za splnění není stanoveno.

Vyučování probíhá podle schválených učebních dokumentů. Učební plán je sestaven podle jednotlivých vzdělávacích programů, učební osnovy sledovaných předmětů jsou rozpracovány v tematických a časových plánech učiva.

Vynikající je nabídka volitelných předmětů: informatika, kultura bydlení, ekologie, technické činnosti, literární a dramatická výchova, užité a výtvarné činnosti, technické kreslení, základy administrativy a psaní na stroji. Žákům tříd 7. - 9. ročníku byla dána možnost výběru mezi třemi až pěti předměty.

Z nepovinných předmětů je nabízen žákům 1. stupně sborový zpěv, sportovním třídám na 2. stupni zájmová tělesná výchova, pro 9. ročník cvičení z matematiky a cvičení z českého jazyka.

U 59 žáků byla diagnostikována specifická vývojová porucha učení. S žáky 1. stupně pracují i mimo výuku dvě učitelky s odbornou způsobilostí speciální pedagog. Péče v tomto rozsahu však není věnována stejně postiženým žákům 2. stupně. Tito žáci jsou školou jen evidováni, při výuce, např. v českém jazyce zohledňováni, ale reedukační cvičení jim škola neposkytuje.

Realizace koncepčních záměrů byla ke dni inspekce prokazatelná v oblasti mimoškolních aktivit a v nadstandardním výběru volitelných předmětů. Plněn je učební plán, plněny jsou

osnovy sledovaných předmětů. Méně se daří uskutečňovat péči o žáky druhého stupně, u nichž byla diagnostikována specifická vývojová porucha učení.

Koncepce rozvoje školy, plánování a jejich realizace mají velmi dobrou úroveň.

Organizování

Velkou základní školu vede ředitelka a její dva zástupci. Přehledné organizační schéma vyznačuje vztahy nadřízenosti a podřízenosti. Kontrolou bylo zjištěno, že v podřízeném vztahu vůči ředitelce je manžel - učitel a vůči jednomu ze zástupců manželka - učitelka. Tím je porušeno ustanovení čl. 3 odst. 1b) Pracovního řádu pro zaměstnance škol a školských zařízení vydaný MŠMT ČR v roce 1996.

Pedagogičtí pracovníci mají písemně vymezené kompetence a povinnosti.

Pedagogická rada se schází pravidelně čtyřikrát ročně při hodnocení žáků za dané klasifikační období. Z těchto porad jsou vyhotoveny stručné zápisy s přílohami, jejichž vypovídací hodnota je nízká. Obsahem zápisů je pouhé konstatování stavu vzdělávání a chování žáků, pedagogická rada již neřeší způsob odstranění nedostatků a je tak pouze formálním poradním orgánem ředitelky školy.

Metodické orgány školy zastupují vedoucí učitelé jednotlivých ročníků na 1. stupni a vedoucí učitelé jednotlivých předmětů na 2. stupni. Rozhovorem se zástupcem ředitelky a vedoucím učitelem fyziky bylo zjištěno, že činnost metodických orgánů českého jazyka a fyziky se omezuje na sestavení tematických a časových plánů učiva, volbu témat kontrolních prací, laboratorních prací, soutěží a pod. Písemné záznamy jsou vedeny pouze v podobě závěrečné zprávy o činnosti a splnění osnov. Metodické orgány tak neplní funkci poradního orgánu ředitelky školy.

Třídní učitelé vedou předepsanou dokumentaci. V některých třídních knihách byly zjištěny nedostatky (např. nebyly uvedeny učební dokumenty, přelepovány jsou zápisy).

V katalogových listech žáků není uvedena škola, kterou žák navštěvoval a navštěvuje v současné době. Kontrolou bylo zjištěno, že např. v případě úspěšně vykonané opravné zkoušky nebyla žákovi opravena známka za 2. pololetí předcházejícího školního roku.

U některých tříd není v katalogovém listu zapsána výjimka o klasifikaci žáků 1. ročníku prvního pololetí. Kontrola této části dokumentace nebyla provedena vedením školy dostatečně pečlivě. Dokumentace ředitelky školy, třídních učitelů a výchovného poradce, která má důvěrný charakter, je zabezpečena před zneužitím nepovolnou osobou.

Chod školy se řídí organizačním řádem a školním řádem, které určují povinnosti všem zaměstnancům i žákům. Školní řád neobsahuje práva žáků. Na tuto skutečnost byla ředitelka školy upozorněna již při komplexní inspekci (inspekční zpráva čj. K-13-05/9798-837 ze dne 30. října 1997).

Z dotazníků rodičů vyplývá nespokojenost s organizací přestávek a organizací vydávání obědů. Česká školní inspekce zjistila, že pobyt žáků na chodbách před vstupem do odborných učeben, zvláště pobyt o velké přestávce, neomezuje žáky v jejich právech, naopak dává jim možnost účelného pohybu, vzájemného kontaktu, potřebné relaxace, případně i soukromí. Dozory jsou stanoveny, ale ve dvou případech téhož dne bylo zjištěno, že v části dvou podlaží 2. stupně nebyl dozor zajištěn dostatečně.

Organizace vydávání obědů má značné nedostatky. Na tuto nepříznivou situaci již upozornila inspekční zpráva z komplexní inspekce. Před jídelnou se tvoří dlouhá řada čekajících žáků. Provozní řád školní jídelny není aktualizován.

Nevhodným způsobem bylo v tomto školním roce přiděleno třídnictví a předměty ve třídách V.

A a V. B, ve kterých probíhá výuka podle vzdělávacího programu Obecná škola. Třídními učitelkami jsou vychovatelka a učitelka 2. stupně, které vyučují v těchto třídách pouze malý počet hodin. Výuku zajišťují učitelé s odbornou způsobilostí pro 2. stupeň základní školy, vychovatelky a učitelka bez pedagogické a odborné způsobilosti. Specifikum uvedeného vzdělávacího programu však preferuje stálého učitele s odbornou způsobilostí pro výuku na 1. stupni. Žáci těchto dvou tříd jsou znevýhodněni proti žákům paralelní třídy V. C a proti žákům všech tříd 4. ročníku.

Vnitřní informační systém je propracovaný a funkční. Je využíváno osobních kontaktů, písemných forem sdělení a pokynů zveřejněných ve sborovnách obou budov. Ve směru k žákům jsou přenášeny informace především prostřednictvím třídních učitelů. Dobrým způsobem přenosu informací pro vnitřní i vnější informovanost je měsíčně vydávaný školní časopis.

Tradiční forma informovanosti rodičů o práci jejich dětí prostřednictvím deníčků a žákovských knížek neplní zcela svůj účel. Z kontrolovaných žákovských knížek nebyla převážná většina řádně vyplněna. Scházely údaje na úvodních stránkách, nebyly vyplněny rozvrhy hodin, žáci některých tříd neměli zapsány všechny známky. Podrobnější informace dostávají rodiče na konzultačních dnech a při dnech otevřených dveří, případně písemnými sděleními. Škola využívá směrem k žákům pochval i kárných prostředků a o jejich udělení prokazatelně informuje rodiče. Zápisy z osobních jednání s rodiči a forma zaznamenávání stížností vykazují formální chyby, na které byli upozorněni ředitelka školy i výchovný poradce.

V organizování výchovně-vzdělávací činnosti byly zjištěny výrazné nedostatky. Tato část řízení je hodnocena jako ještě vyhovující.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení velkého počtu pracovníků a elokované pracoviště školy vyžadují různé formy komunikace. Podle aktuálnosti, rozsahu a závažnosti situace, případně problému využívá ředitelka školy především pravidelných porad, operativně svolaných krátkých porad během přestávky, telefonického spojení, hlášení ve školním rozhlase, písemných pokynů zveřejněných ve sborovnách obou školních budov nebo osobního kontaktu. Informovanost pracovníků je zajištěna, nenásleduje však důsledná kontrola splnění zadaných úkolů. Tento způsob vedení pak není dostatečně účinný.

Na zkvalitnění výchovně-vzdělávací činnosti školy se iniciativním přístupem podílejí někteří pracovníci, např. drogový preventista, vedoucí zájmových kroužků, vedoucí redaktor školního časopisu aj. Jejich aktivity jsou přínosné a jsou oceněny. Kritéria hodnocení pedagogických pracovníků jsou všem známa. Hodnocení činnosti pedagogických pracovníků provádí ředitelka školy a její statutární zástupce dvakrát ročně. Výsledky hodnocení ovlivňují výši nenárokových složek platu. Podklady pro hodnocení některých pedagogických pracovníků nebyly v osobní dokumentaci zařazeny.

Ředitelka školy vytváří dobré podmínky pro odborný růst a vzdělávání učitelů. Z předloženého výčtu finančních úhrad za vzdělávací akce v tomto školním roce je zřejmý značně převažující zájem učitelů 1. stupně.

Formou sebehodnocení školy jsou zpracované výroční zprávy o činnosti a hospodaření. Tyto zprávy mají dobrou vypovídací hodnotu, avšak nízkou formální úroveň.

Vedení a motivování pracovníků má průměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Písemně zpracovaný plán kontrol a hospitací na školní rok 1999/2000 obsahuje konkrétní úkoly kontrolní činnosti celé organizační struktury školy (nezahrnuje sledování práce metodických orgánů). Plán kontroly stanovil termíny i odpovědnost jednotlivých členů vedení. Přílohou je plán hospitací s vymezenými prioritami v hospitační činnosti, např. věnovat pozornost začínajícím a nekvalifikovaným učitelům. ČŠI hodnotí tuto skutečnost jako pozitivní posun v řízení školy od předchozí inspekce v říjnu 1997.

Pro kontrolu a hodnocení úrovně výsledků učení žáků v českém jazyce a v matematice ve 4. - 9. ročníku má vedení školy již vlastní evaluační nástroje ve formě vstupních a výstupních prověrek. Analýza výsledků vstupních prověrek v obou předmětech z října tohoto školního roku signalizovala slabou úroveň znalostí v 6. ročníku. Ředitelka školy a odpovědní zástupci ředitelky výsledky projednali s vyučujícími, ale bez závěrů, jak docílit nápravy. K dosažení účinné zpětné vazby v této důležité oblasti kontroly chybělo následné projednání v příslušných předmětových komisích a na jednání pedagogické rady.

Písemné záznamy kontrol za uplynulé měsíce školního roku dokladují, že vedoucími pracovníky byla provedena kontrola pedagogické dokumentace, tematických plánů učiva, práce třídních učitelů, pedagogických dozorů, činnosti školní družiny, zájmových kroužků aj. Kontrolována byla i práce provozních zaměstnanců, např. úroveň úklidu. Výsledky z uvedené kontrolní činnosti byly prokazatelně předmětem jednání listopadové pedagogické rady, na které ředitelka uložila pracovníkům chyby odstranit. Kontrola odstranění nedostatků nenásledovala, někteří učitelé příkaz ředitelky nerespektovali.

Hospitační činnost jednotlivých členů vedení se řídila plánem, přímá výchovná práce ve školní družině nebyla za uplynulé období kontrolována.

Téměř všech hospitací, které byly provedeny během inspekce, se zúčastnil spolu se členem týmu ČŠI vždy jeden vedoucí pracovník školy. Kvalita následných rozborů vyučovacích hodin z hlediska hodnocení práce učitelů byla velmi rozdílná. Jeden vedoucí pracovník úroveň vzdělávání nadhodnotil. Naopak hodnocení vzdělávání českého jazyka zástupcem ředitelky bylo provedeno objektivně s vysokou odbornou úrovní.

Inspekční zjištění ukazují na nedostatky v systému vnitřní kontroly i ve vlastní realizaci. Tyto nedostatky zjistila ČŠI kontrolou vybrané povinné dokumentace, při hospitační činnosti a pozorováním organizace chodu školy. Kontrolní činnost vedení školy je nedostatečně systematická, neúplná, málo účinná a částečně formální, a proto neumožňuje včasnou nápravu.

Plán kontrol je sestaven, v realizaci kontrolní činnosti jsou citelně slabá místa. Kontrolní mechanismy hodnotí ČŠI celkově jako ještě vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Ve způsobu řízení školy nenastaly od komplexní inspekce výraznější kvalitativní změny. Nedostatky v organizaci chodu školy a v kontrolní činnosti přetrvávají.

Pozitiva byla zaznamenána v oblasti realizace koncepčních záměrů a v plánování výchovně--vzdělávací činnosti, úspěšně se daří motivovat pracovníky v oblasti mimoškolní výchovy.

Celková úroveň kvality řízení je hodnocena jako ještě vyhovující.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Školní družina má čtyři oddělení, v každém z nich je zapsáno více žáků, než povoluje Vyhláška MŠMT ČR č. 87/1992 o školních družinách a školních klubech. Usnesením Městské rady města Šumperka č. 1255/99 ze dne 16. září 1999 byl ředitelce školy vydán souhlas se zvýšeným počtem žáků v jednotlivých odděleních školní družiny.

Čtyři vychovatelky mají požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost.

Prostorové podmínky pro činnost školní družiny jsou nedostačující. Jen jedno oddělení má samostatnou místnost, tři další jsou umístěny v kmenových třídách 1. stupně. Ranní družině jsou vyhrazena dvě oddělení, každé v jedné budově. Vybavení školní družiny je standardní a podle finančních možností se doplňuje.

Roční plán školní družiny je součástí celoročního plánu práce školy. Z něj vychovatelky jednotlivých oddělení sestavují týdenní programy, ve kterých jsou rovnoměrně zastoupeny všechny druhy činností.

Při hospitacích během inspekce byla zjištěna dobrá organizace práce, na programy se svými návrhy podílely i děti, což je vhodně motivovalo. K hodnocení činnosti dětí využívaly vychovatelky pochvaly. Méně obratným a zručným dětem poskytovaly pomoc.

Osobnost dítěte byla respektována, vztah mezi nimi a vychovatelkami byl založen na vzájemné důvěře. Nežádoucí chování dětí se v průběhu inspekce nevyskytovalo.

Vychovatelky připravují vystoupení k různým příležitostem a organizují soutěže.

Personální podmínky, plánování a příprava výchovného působení ve školní družině jsou vynikající, materiální podmínky jsou dobré.

Kvalita výchovně-vzdělávací práce ve sledovaných odděleních školní družiny byla velmi dobrá.

Školní jídelna

Školní jídelna vydává průměrně 760 jídel denně. Jídelna je dostatečně prostorná se 150 místy ke stolování. Při výdeji jídel (svačin a obědů) nebyla nikdy všechna místa obsazena. Jídelna byla poloprázdná, ale na chodbě stálo mnoho čekajících strávníků. Jedno výdejní místo je nedostačující, výdej jídla byl pomalý a nebylo využito možnosti samoobsluhy žáky (polévka, nápoje).

Organizace výdeje jídel je nevyhovující.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- část povinné dokumentace škol dle § 38a) zákona ČNR č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol ve znění pozdějších úprav: rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení, vybrané třídní knihy a třídní výkazy ze školního roku 1999/2000, vybrané katalogové listy žáků, školní řád, rozvrhy hodin, zápisy z pedagogických porad, vybraná osobní dokumentace žáků s postižením, vybraná personální dokumentace
- koncepce školy

- plán práce školy
- organizační řád
- výroční zpráva o činnosti školy za rok 1998/1999
- výroční zpráva o hospodaření za rok 1998/1999
- učební dokumenty, tematické a časové plány kontrolovaných předmětů
- vstupní prověrky z českého jazyka a matematiky pro 4. - 9. ročník
- vybrané kontrolní slohové práce z českého jazyka
- kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků
- záznamy z provedených hospitací
- vybrané žákovské knížky
- vybrané žákovské sešity
- dokumentace školní družiny: přehled výchovně-vzdělávací činnosti, zápisní lístky
- podkladová inspekční dokumentace

ZÁVĚR

Výchovně-vzdělávací činnost školy má celkově dobrou úroveň. Podmínky vytvořené pro vzdělávání jsou dobré. Ve sledovaných hodinách byla kvalita vzdělávání v předmětech matematika na 1. stupni a český jazyk na 1. i 2. stupni velmi dobrá, kvalita výuky ve sledovaných hodinách fyziky na 2. stupni celkově dobrá.

V řízení školy jsou nedostatky, především v organizaci a v kontrolních mechanismech. Celková úroveň kvality řízení školy je ještě vyhovující.

Finanční prostředky zřizovatele i školského úřadu zabezpečují výchovně-vzdělávací činnost školy. Jejich neefektivní čerpání nebylo zjištěno.

Pozitiva :

- Škole se daří uskutečňovat koncepční záměry v oblasti výchovy. Poskytuje žákům nadstandardní nabídku mimoškolních aktivit.
- Nadstandardní je nabídka volitelných předmětů.
- Interakce a komunikace mezi učiteli a žáky jsou na velmi dobré úrovni.

Negativa:

- Nedostatky jsou v rozvržení učiva českého jazyka na 1. stupni.
- Nedostatečnou pozornost věnují učitelé dodržování psychohygienických hledisek ve výuce, zvláště v nižších ročnících při psaní do sešitů.
- Žákovské sešity z českého jazyka a fyziky mají nízkou grafickou úroveň písma.
- Ve vedení kontrolované dokumentace ředitelky školy i třídních učitelů jsou nedostatky.
- Záznamy o jednáních s rodiči mají špatnou obsahovou i formální úroveň.
- Úkoly stanovené plánem kontrol nejsou důsledně realizovány.
- Při výdeji jídel přetrvávají organizační nedostatky.

Doporučení:

- aktualizovat školní řád o práva žáků
- upravit organizaci výdeje obědů

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Sylva Fitříková	Sylva Fitříková v.r.
Členové týmu	Mgr. Zonna Němcová	Zonna Němcová v.r.
	Mgr. Vojtěch Dokoupil	V. Dokoupil v.r.
	Mgr. Blahoslav Melhuba	Blah. Melhuba v.r.

V Olomouci dne 20. prosince 1999

Přílohy**Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy**

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. 1. 2000

Razítko

Mgr. Jarmila HynkováJarmila Hynková v.r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Šumperk	200-01-25	132 30/00
Zřizovatel: Město Šumperk	200-01-25	132 31/00

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
200-01-17	132-03/00	Připomínky se 4 přílohami